

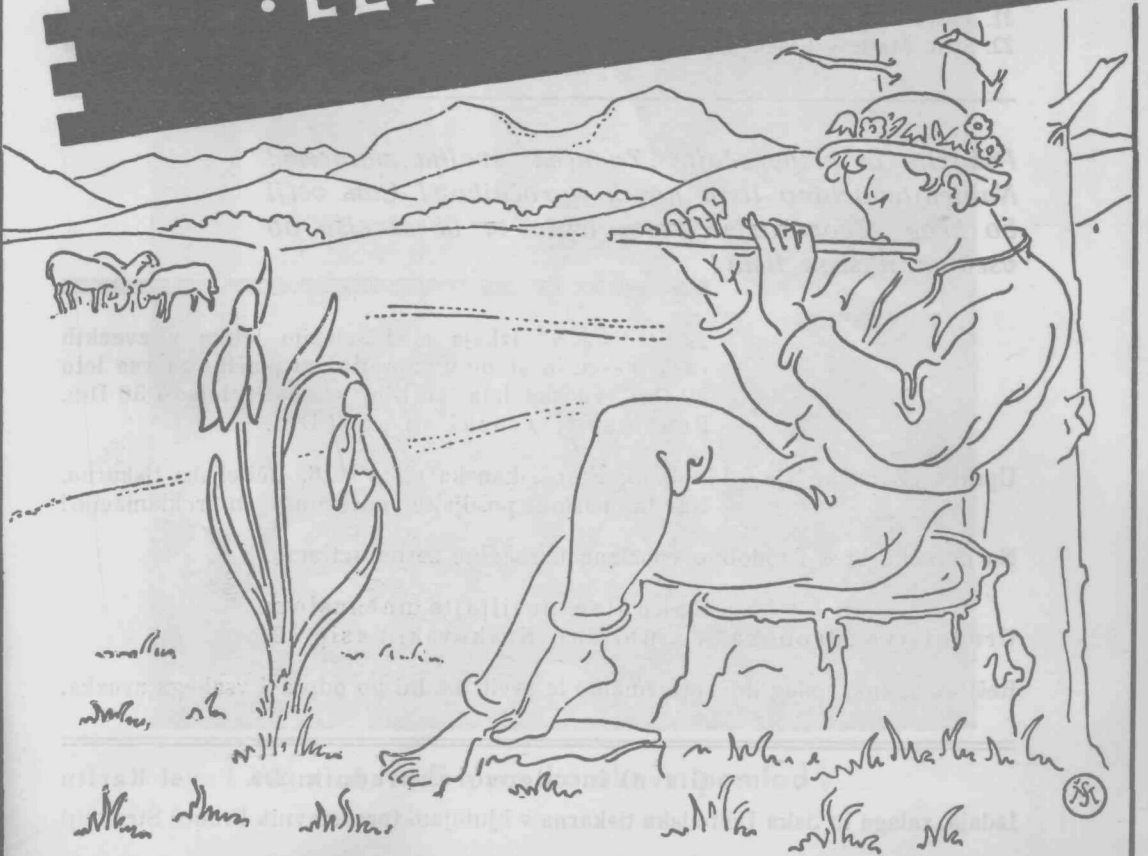
• POŠTNINA · PLAČANA ·
· V · GOTOVINI ·

Ivonček

♦ 1936 ♦ 1937 ♦

· LETO · XXXVII ·

* IZHAJA MESEČNO * LETNA NAROČNINA : DIN. 30' - *

Vsebina devetega zvezka

	Stran
1. Mamica vodi prve korake v pomlad. Po franc. sliki	193
2. Vinko Bitenc: Pomladna bajka	194
3. Marija Grošljeva: Deca materi. Pesem	195
4. Dr. S. F.: Muzej za otroke	196
5. Joža Razpotnik: Spreobrnil se je	198
6. Pikapolonice	199
7. Mirko Šubic: Pomladna vinjeta. Risba	199
8. Anton Ingolič: Trije dečki — trije junaki	200
9. L. M. Škerjanc: Na planincih sončece sije, Skladbica za 3 violine	203
10. Kalif in bogatin	204
11. Ivan Albreht: Jutro. Pesem	205
12. Marijana Željeznova-Kokalj: Svetovni potepuhi — Frkolinček, Martinček in Pavlinček — pri teti Dolgouhi	206
13. Ivan Jerala: Kralj, ki je hodil krast	208
14. Marija Grošljeva: Mamica, tvoje srce je božja pot. Pesem	210
15. Polička športnega strička	211
16. Korotanski: Rozalijina votlina na Koroškem	212
17. Pavle Flerè: Pavliha. Ilustrira Francè Podrekar	213
18. Tri za smeh	214
19. Mladi vrtnar. Kaj maja meseca lahko napravite na vrtu. Kako sadimo. Kateri živalce opazujemo meseca maja okoli hiše. Red pri vrtnarskem orodju	215
20. Iz mladih peres. M. S.: Deca Maju. — M. S.: Mamici	216
21. Zastavice za brihtne glavice	Tretja stran ovitka
22. Stric Matic s košem novic	Četrta stran ovitka

***Pokažite in priporočajte „Zvonček“ svojim znancem!
Nabirajte pridno listu novih naročnikov! Čim večji
bo krog „Zvončkarjev“, tem lepša in obsežnejša bo
vsebina našega lista!***

„ZVONČEK“ izhaja med šolskim letom v zvezkih vsak mesec in stane v naprejšnjem plačilu za vse leto 30 Din, za pol leta 15 Din, za četrť leta 7·50 Din. Posamezni zvezki so po 3 Din.

Uprava „Zvončka“ je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6, Učiteljska tiskarna. Na ta naslov pošiljajte naročnino in reklamacije!

Na naročila brez istodobno vpslane naročnine se ne oziramo.

Rokopise pošiljajte na naslov:
Uredništvo „Zvončka“ v Ljubljani, Krakovski nasip 22.

Rešitev ugank, nalog itd. sprejemamo le prvih 14 dni po odpravi vsakega zvezka.

Glavni in odgovorni urednik: Dr. Pavel Karlin
Izdaja, zalaga in tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani (predstavnik Francè Štrukelj)

ZVONČEK

LIST S PODOBAMI ZA MLADINO

LETO 38

*

MAJ 1937

*

ŠTEV. 9

Mamica vodi prve korake v pomlad . . .

Pomladna bajka

Pod zelenim leskovim grmom, ob robu široke, cvetoče poljane, so domovali čudni možički-pritlikavčki.

Bili so komaj za palec visoki, zato so se imenovali Palčki.

Ampak nikar ne mislite, da so bili Palčki bog si ga vedi kako zaručani in nerodni. Kaj šel! Kakor so bili majhni, so bili vendar prebrisani in brihtni, da bi jim njihovo premetenost še tisti slavni velikan Teleban zavidal, če bi jih bil poznal, seveda.

V pozni jeseni so se zavili v suho listje in so potem prespali vso dolgo zimo v kaki luknjici, ki jim jo je bila odstopila prijazna poljska miška.

Kakor hitro pa je posijalo toplo pomladansko sonce, so se Palčki predramili, se brž skobacali s toplega ležišča in se nastanili pod ozelenelim leskovim grmičevjem. Zakaj spomladi jih je čakalo silno mnogo, mnogo posla.

Palčki so bili namreč jako učeni, čudodelni zdravniki. Vsi prebivalci obširne poljane, cvetlice, hrošči, žuželke in drugi, so se zatekali k Palčkom po dober svet v boleznih in po različna zdravila.

Nekega sončnega dne se je pripodilo na pisano poljano celo krdele razposajenih vaških otrok. Skakali so po travi kakor norčavi, se lovili, prekopicovali in pri tem pohodili mnogo nežnih cvetk. Vse križem so ležale odtrgane glavice, stebelca nekaterih cvetic so bila strta

in pohojena. Ranjenih pa je bilo mnogo, mnogo pestrobarvnih znaničk dehteče pomladi.

Palčki-zdravniki so jadrno odbrzeli med gosto travo, da pomagajo ranjenim cveticam in jih obvežejo. Zdravili so jih s sokom bukovih vej; ta sok so nalovili Palčki v široke liste in so ga imeli dovolj za vse poletje.

»Oh, kako me boli, kako me boli,« je stokala drobcena cvetlica z rdečimi cvetovi. »Pomagajte mi, umrla bom!«

Palčki še nikoli niso videli tako lepe cvetlice v tistem kraju. Kar čudili so se njeni zali oblecki in eden izmed njih je rekel:

»Kje pa si ranjena, ubožica?«

»Stebelce, moje borno telesce so mi ranili hudobni otroci. In to jim še ni bilo dovolj. Potrgali so mi tudi liste, brez katerih ne bom mogla živeti,« je vzdihovala cvetlica.

»Mi ti bomo rane zacelili,« je dejal vodja Palčkov. »Mnogo cvetic smo že pozdravili z našimi izvrstnimi zdravili.«

In Palčki so dvignili rdečo cvetlico s tal, da bi ji obvezali rane.

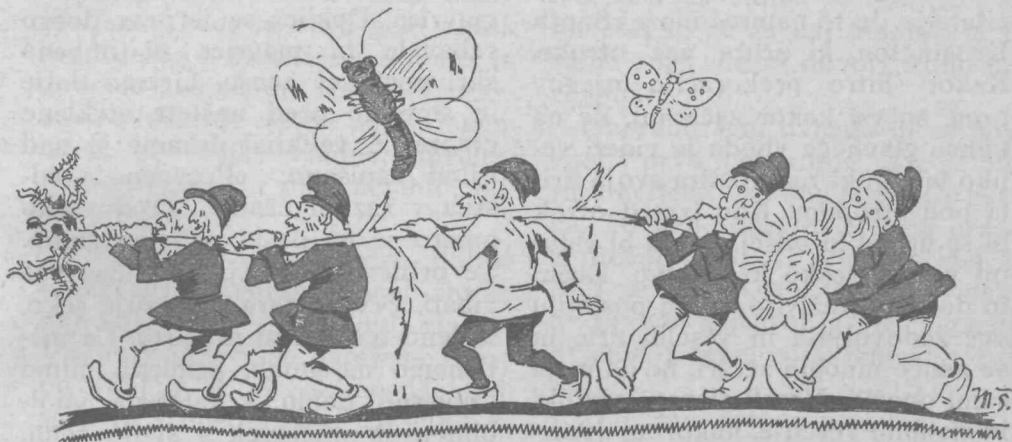
S pojemajočim glasom je pravila cvetlica:

»Jaz sem začarana kraljična. Stara čarovnica Krivulja me je bila nekoč srečala v gozdu in me je začarala v cvetlico. Dejala je, da bom šele tedaj rešena, če me bo človeško bitje izgreblo s koreninami in me presadilo na vrt. Tam bi spet postala dvanajstletna kraljična, kakor sem bila nekoč. Tisti vrt pa bi se izpremenil v grad in v njem bi bilo vsega v izobilju. Danes pa sem spoznala, kako hudobni

so ljudje in če se mi bodo rane zacelile, bom rajši ostala vse življenje cvetlica...»

Palčkom se je zelo smilila lepa cvetlica-kraljična.

jutro so jo zalivali z roso, čez dan jo je pa ogrevalo toplo sonce. In rdeča cvetlica se je kmalu opomogla. Ko je minilo sedem pomladnih dni in sedem pomladnih noči, se je

Na vso moč so se trudili, da bi jo ohranili pri življenju, toda cvetlica je postajala čedalje slabotnejša.

»Veste kaj, bratci?« je vzkliknil najmanjši Palček med njimi; »izgrebimo jo s koreninami in jo presadimo k nam pod leskov grm, nemara bo potem ostala živa.«

»Saj res,« so pritrdili drugi in so prav nežno izgrebli cvetlico, ki se je bila — ubožica — medtem že onesvestila, ter jo odnesli domov. Tam so pod grmom izkopali jamico in vsadili vanjo cvetlico. Vsako

nenadno izpremenila v krasno mlado kraljično, kakršne Palčki še svoj živ dan niso videli. Na mestu, kjer je raslo leskovo grmičje, se je dvigal majhen gradiček, zgrajen iz samega belega marmorja. Tam je živela kraljična-cvetlica s svojimi prijatelji Palčki še mnogo, mnogo let. — Zgodilo pa se je vse to v tisti daljni deželi, ki leži za devetimi gorami in devetimi vodami in se ji menda pravi Indija Koromandija.

Nemara še dandanašnji ob cvetoči poljani zala kraljična-cvetlica živi in se lepe pomladi veseli...

DECA MATERI

Sonce naše si družine,
naša sreča, radost vsa,
ljubi Bog naj te ohrani,
Ti želimo iz srca.

Za otroke se žrtvuješ,
zanje delaš in skrbiš,
z našim smehom se raduješ,
z nami jočeš in trpiš.

Mi smo pa kot petelinčki,
venomer smo si v laseh,
ko pomirjaš razdvojene,
solza v Tvojih je očeh.

A odslej ne bo žalila
Te nesloga in prepir,
popustljivost in ljubezen
porok bo za pravi mir.

Marija Grošljeva

MUZEJ ZA OTROKE

Ko sem lani potoval po Angleškem, sem videl v Londonu nekaj, kar bo gotovo zanimalo tudi moje čitatelje. Je to namreč muzej Sonth Kensington, ki očara vse otroke. Kakor hitro prekoračijo njegov prag, so vsi kakor začarani. Že na koncu glavnega vhoda je videti veliko letalo, ki razprostira svoja krila pod stropom. Kdo izmed otrok bi se upiral in odšel, ne da bi vstopil v to otroško kraljestvo. Dečki in deklice preživijo v tem poslopju več zadovoljnih in veselih uric in se nauče mnogih stvari, ne da bi to sami opazili. Veseli glasovi, vzkliki in živahno vrvenje, kakor na dvorišču šolskega poslopja v odmoru, tak živžav sprejme tistega, ki prekorači velika vrtilna vrata, in presenečen je vsak, ki vidi, s kakšnim hrupom in smehom tekajo otroci sem in tja. Kje je mir, ki tako veličastno vlada v vseh drugih muzejih? Ni se treba čuditi, saj to je vendar muzej za otroke, kraljestvo najmanjših. Odrasli imajo vanj dostop le v spremstvu mladine.

Na stopnicah, ki vodijo v kletne prostore, nas naprosijo, da moramo napraviti prostor gruči otrok, ki se ravnokar vrača iz spodnjih prostorov. Radi se jim umaknemo, saj je vendar muzej namenjen samo njim. V kleti je velika dvorana. Že napis na vratih: »Pridite in napravite si mavrico!« mora navdušiti vsakega malčka. Počasi stopam za drobno deklico in kmalu stojim v dvorani na vzvišenem prostoru, na katerem je v malem narejena krasna podeželska pokrajina. Na mizi pred podijem sta dva gumba, na enem je zapisano »dež«, na drugem pa »sonce«. Deklica pritisne na deževni gumb in že se vlije ploha na

pokrajino pod steklom; nato pritisne na »sonce« in takoj zasije v desnem kotu sonce, oblaki se razpršijo in krasno pisana mavrica se razprostre nad zeleno pokrajino. Dež preneha, počasi izgine tudi mavrica. Deklica se je prav dobro zabavala in mavrica ni nobena skrivnost več zanjo. Gremo dalje in stopimo pred neštete steklene omare. Z velikimi črkami je nad njimi zapisano: »Prevozna sredstva v raznih časih«. Pred vsako omaro je na deski pritrjen gumb. Če pritisnemo nanj, se prične vse gibati. Prva omara prikazuje reko, ki leno teče skozi pragozd. Če pritisnemo na gumb, priplava mimo drevesno deblo, v katerega vdolbini sedi pračlovek s svojo ženo. Precejšnje število teh steklenih omar prikazuje najrazličnejša prevozna sredstva, ki so jih uporabljali v teku stoletij. Če pritisnemo na gumb zadnje omare, ki nam prikazuje sodobno pokrajino, vidimo vlak, ki drvi preko mosta, avto, ki brzi z ogromno hitrostjo po cesti, v ozadju pa velikanski parnik, ki se ponosno ziblje na valovih, in v oblakih brneče letalo.

Če si hočete ogledati letala vseh vrst, potem morate stopiti na majhno letališče v zgradbi. Ravno ropota tam droben model aeroplana. Dva dečka se približata šipi, manjši, ki ima nos plosko pritisnjen na steklo, oponaša z ustnicami brneče motorja in zavrti ročico. Skrit ventilator, ki je nameščen v tleh letališča, se prične vrteti in letalo, ki je z vrvco pritrjeno na tla, se prične dvigati. Ko se pa ventilator jame vrteti počasneje, se letalo prav previdno in v lepih lokih spuсти na tla.

Še eno vrsto steklenih omar vidimo v dvorani. »Razsvetljava od

najstarejših časov do danes«. Vsaka omara nam nudi drugačno sliko. Če pritisnete na gumb, nastane noč in razsvetljava se sama vklopi. Tu vidimo tudi model največjega londonskega gledališča z vsemi dekoracijami. Tudi tu stoji neki deček pred desko z električnimi gumbi in z dostojanstvenim obrazom uravnava svetlobne efekte na majhnem odru. Vse lahko vidimo, jutranjo zarjo, zvezdno noč, nevihto, bliške in grmenje.

Če gremo nazaj v klet, vidimo v neki drugi dvorani krasno zbirko najrazličnejših modelov vlakov. Vse lokomotive so narejene točno po velikih in jih je mogoče tudi spraviti v pogon, samo na gumb je treba pritisniti. Pred nami stoji lokomotiva tipa »Pacific«, pred njo pa stoji že najmanj četrt ure radoveden deček in jo gleda kakor iz uma; za nobeno drugo stvar nima zanimanja. V duhu dirja z njo s stokilometrsko brzino in vročično drži za gumb, čigar električna sila poganja kolesa lokomotive. Prav v bližini vrtijo trije drugi otroci na vretenu premogovnega rudnika, ki ga vidimo v prerezu. S premogom natovorjeni rudarski vozički drdrajo k navpičnemu rovu, dvigala ropotajo gori in doli in izginjajo v globočini; vlaki, polni črnega kamnja, vozijo na postajo.

Med vsem tem vriščem, truščem, drdranjem in ropotanjem se pa sprehajajo pazniki, mirno in smehljaje se.

Vprašal sem enega od njih: »Povejte mi, ali pokvarijo otroci kate-rikrat kakšno stvar?«

»Dà, včasih že,« je odgovoril in se zasmejal.

»No, potem pa nimajo starši posebne- ga veselja?«

»A kaj, staršev s tem prav nič ne nadlegujemo. Če gre kakšna stvar v dvoje, potem jo popravimo, toda otrok, kateremu se je pripetila ta nesreča, nima nobenih nevšečnosti. Vse, kar tu vidite, je narejeno za malčke, in če se kaj polomi, je to samo znak, da ni dovolj trdno narejeno.«

Uporabil sem dvigalo in se povzpel v prvo nadstropje, kjer je bila razstavljena vsa angleška mornari- ca. Tu sem zopet naletel na dečka z rdečimi lički, ki sem ga videl že prej, preden sem vstopil v dvigalo. V prvem nadstropju je zapustil dvigalo in tekel po stopnicah v pr- tličje.

»To ima gotovo posebno rad!« sem omenil pazniku, ki je opravljal dvigalo.

»Dà, že eno uro se vozi navzgor in steče po stopnicah zopet v pr- tličje,« je rekel in se smejal.

Tudi jaz sem se smejal pri misli, kaj bi rekel paznik pri nas, če bi se to ponavljalo že vso uro.

Ko sem zapuščal poslopje, sem opazil vrata, na katerih je bil na- pis: Predavalnica. »Danes od 3. do 5. ure predavanje o zvezdah«. Rav- no ko sem stal pred vrati, je za- zvenel v sobi vesel in razposajen smeh. Začudeno sem prisluhnil in vprašal paznika, če smem vstopiti.

»Ne, ni mogoče, predavanja so samo za otroke!«

»Ampak, zdi se mi, da se zelo dobro zabavajo.«

»Gotovo, predavanje je končano in sedaj stavlja predavatelju vsa mogoča vprašanja, ki so včasih pre- cej smešna.«

Kaj bi rekli naši Zvončkarji k ta- kemu muzeju, kaj? Ali ga pojdemo enkrat vsi skupaj pogledat?

Dr. S. F.

SPREOBRNIL SE JE

Devetletni Vladko je rad prebiral pravljice in povesti. Bral je tako rekoč, koder je hodil, kar ni bilo pametno, zakaj potem je nastala velika zmeda v glavi, tako da ni vedel, kaj je bral. To je bila škoda.

Še hujše pa je bilo, da ni znal s knjigami prav ravnati. Pogosto jih je zamazal in zamastil, ker jih je čital tudi pri jedi. Razen tega jim je še lomil hrbet, da bi mu bolje ležale pred njim, in včasih je v naglici zapognil list, da bi vedel, kje je nehal čitati, namesto da bi bil vložil v knjigo kako majhno znamenje.

Toda nič ne traja večno in tako se je tudi Vladku nekoč maščevalo njegovo zlo početje.

Vladko je imel majhno knjižnico, približno dvajset knjig in knjižic, ampak kakšne so bile! Nekoč pa so se uboge knjižice naveličale; ko je udarila polnočna ura, ob kateri vselej stvari oživijo, so skočile s police, se zbrale v krogu in sno-vale maščevanje.

»Naša pravica je, kaznovati Vladka, ker je z nami in s knjigami družicami, ki si jih je izposodil pri tovariših in v šolski knjižnici, tako grdo ravnal!« se je vznemirjala knjiga pravljic.

»Ampak kako? Kaj naj mu storimo?« je dejala knjiga Robinzon.

»Najboljše bo, če skočimo vse na njegovo posteljo in ga pošteno naklepljemo po prstih, da bo vedel, kako je z nami počenjall!« so kričale druga čez drugo.

»Da, da, nabijmo ga, zaslužil jel!«

»Čakajte,« jih je mirila knjiga pravljic, »to ne bi dosti pomagalo. Vem nekaj boljšega. Jaz, Pravljica, znam čarati: izpremenim torej Vladka v knjigo, nas pa v take dečke, kakor je on, in pokažemo

mu, kako prijetno je slabo ravnanje.«

Kakor so sklenile, so tudi storile.

Pravljica je brž skočila k Vladku na posteljo, zamomljala neke čarovne besede in že je namesto dečka Vladka ležala na postelji lepa, nova knjiga.

Druge knjige so kar vriskale od veselja in že je namesto knjig stalo tu dvajset brhkkih dečkov. Bila jih je polna sobica.

Obstopili so posteljo, kjer je ležala knjiga — Vladko. Vladko je vse slišal in s slabotnim glaskom prosil usmiljenja, toda zaman. Zdelo se je, da dečki ne čujejo ali nočejo čuti. Najbrže niso hoteli, zakaj eden izmed njih je rekel:

»Kar je zaslužil, naj pretrpi!«

In zagrabil je knjigo — Vladka in nesel na mizo. Že so padale roke po knjigi in eden izmed dečkov je odprl knjigo — Vladka, slinil prste, listal po njej in spet slinil.

Kako zoprni občutek je imel Vladko! Zdelo se mu je, kakor da je že ves oslinjen.

Čez nekaj časa je deček nehal obračati liste, toda zoprni občutek ni prenehal. Sline so se lepile na listih in kar bolele.

To pa še ni bilo vse. Tretji izmed dečkov je prijemal knjigo z umazanimi rokami — strašno zoprno!

Nato je pristopil četrti in zapognil en list, dva, tri... To je že res bolelo. Kakor da nekdo Vladku lomi prste na rokah ali na nogah. Vladko je stokal z obupnim slabim glaskom, a nihče ga ni uslišal.

Nasprotno. Dečki so začeli lomiti hrbet in to je bilo ubogemu Vladku tako grozno, da je mislil, da mora umreti.

Pa ni umrl, vzdržal je, samo tiho je stokal in trpel.

Tedaj so si dečki rekli, da so ga že dovolj kaznovali; odnesli so knjigo — Vladka nazaj na posteljo, ga spet izpremenili v dečka, sebe pa v knjige.

Bil pa je tudi že skrajni čas; ko-
maj so se knjige vrnile na police,
je udarila stenska ura eno po pol-
noči.

Vladko se je v postelji dvignil in
buljil v temo. Ali je bilo vse to res
ali samo sanje? Samo sanje so bile,
ampak grozne. Po vsem telesu je
še čutil bolečino — moralo je biti
vendarle vse res!

PIKAPOLONICE

Ljubke pikapolonice, ki veljajo
pri marsikaterem narodu za srečo-
nosne živalce, so po svetu precej
močno razširjene. Staro in mlado je
zadovoljno, če vidi, da se kje plazi
ali leti ta lepi hrošček, ne ve pa nič
o njegovih s pičicami posutih krilih.
Pa vendar poznamo danes okrog
500 vrst različnih pikapolonic. Po
legi in po številu pičic na krilih
spozna entomolog (strokovnjak za
hrošče) posamezne vrste teh hro-
ščev. Zelo čislajo to lično žuželko

Vladko je položil glavo na bla-
zino in jokal. Potem je s tresočimi
se ustnicami zašepetal v noč:

»To je bilo strašno, ampak —
prav mi je. Zakaj sem bil tak...!
Poslej se bom pa res poboljšal!«

In svoje besede ni prelomil. Od-
slej je ravnal s knjigami zelo lepo,
skoraj nežno, tako da je bil vzor
dobrega čitatelja.

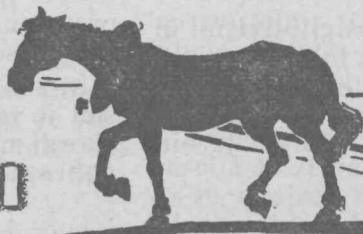
tudi kmetovalci, ki vedo, da je pi-
kapolonica največji in najneusmi-
ljenejši sovražnik listnih uši, ki uni-
čujejo tam, kjer se zaredijo v veli-
kih množinah, sadne in trtne nasa-
de, pa tudi rože pri vrtnarjih. V ta
namen so v Ameriki ustanovili pose-
bne farme, kjer rede te koristne
hroščke v velikih množinah. Pika-
polonice prodajajo ti farmarji zelo
drago in imajo vedno dovolj odje-
malcev. Prodajajo jih po teži, kar
na kilograme, ker bi štetje živalc
vendarle bilo prezamudno, če je
sploh mogoče.

Mirko Šubic: POMLADNA VINJETA

Anton Ingolič:

**TRIJE
DEČKI
TRIJE
JUNAKI**

9.

Čez dobra dva tedna so Lajhovi na Ilovšaku, kjer so imeli precejšen vinograd, pripravljali sode za trgatve. Ker ni bilo za Lojza posebno nujnega dela, se je izmuznil izpred kleti in zlezal v sod, ki je ležal v sadovnjaku nad viničarijo. Sod je imel eno dno izbito, ležal pa je na trebuhu, zato je Lojz prav udobno sedel v njem, ne da bi ga kdo opazil. Izra srajce je izvlekel knjigo o čebelarstvu, ki ga je zadnje čase najbolj zanimala, in se kmalu ves zatopil vanjo.

Toda Tevža, ki je nedaleč pasel, ga je opazil. S škodoželjnim nasmehom se je neslišno približal sodu, izmaknil kamen izpod njega in pognal sod po strmem sadovnjaku, da bi tako opozoril gospodarja, kje je Lojz, Lojza pa malo prestrašil.

Ker pa je bila vzpetina zelo velika, je sod začel bliskovito drčati navzdol z Lojzom vred. Tevža, ki se je hotel le pošaliti, je zdaj onemel od groze. Sod pa je drvel vedno hitreje in hitreje po sadovnjaku navzdol, o Lojzu pa ni bilo ne duha ne sluha. Tevža je videl: še nekaj trenutkov, pa bo zadel v drevo; če

se ga bo izognil, bo pa še z večjo silo treščil spodaj v gozd. Tevžu se je stemnilo pred očmi, srce ga je bolelo, kakor bi mu hotelo vsak čas počiti. Hotel je planiti za sodom, a imel je noge trde kot kamen, da se ni mogel niti premakniti z mesta.

Še trenutek...

Sod se je, hvala Bogu, pognal mimo drevesa. A zdaj, zdaj bo zgrmel v gozd... Kaj bo potem z Lojzom? Toda glej, tik pred gozdom je krenil na desno... Zdaj drči tik gozda... Kaj bo, kaj bo?...

Tedaj pa se je sod zaletel v precej visok leskov grm in Lojza je vrglo v velikem loku daleč v ajdo.

Zdaj sta Lajh in Meško, ki sta že nekaj trenutkov opazovala drvéči sod, vsa prestrašena odhitela k Lojzu. Tudi Tevža se je spustil po sadovnjaku navzdol. A ko je videl, da se je Lojz dvignil, se je neopazhen splazil spet k svojim kravam.

Lojza pa so še tisto noč odpeljali v bolnico: zlomil si je roko. Sicer se mu k sreči ni nič zgodilo.

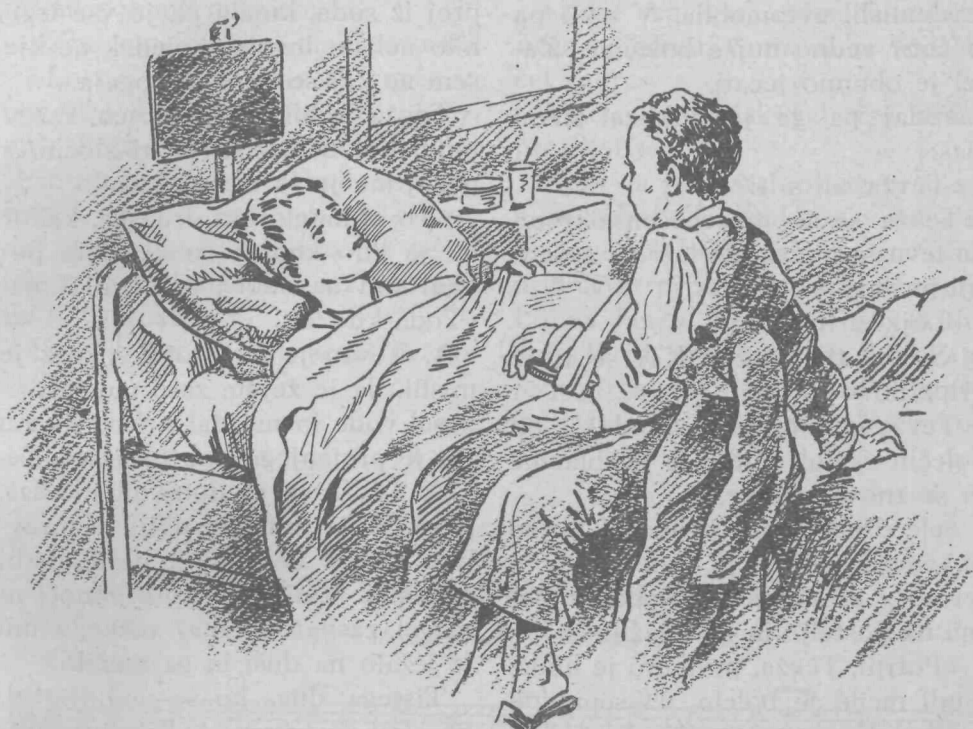
Tevža, ki se je bil zadnje čase nekoliko umiril in spametoval, je postal spet pravi divjak. Mlajše pastirje je pretepal, stikal za ptičjimi

gnezdi in jajčeci ter jih uničeval. metal iz zasede kamenje na popotnike in kradel jajca, žito in fižol, da si je lahko kupoval cigarete in vino. Domov ga ni bilo po ves teden, za materine opomine in proš-

zen Tevža, ki je še vedno čakal.

»Bojazljivec, ne upaš si, ne upaš!« so se mu tovariši smejali od onstran.

Avto je bil samo še dobrih deset metrov oddaljen.

nje se ni niti zmenil. Postal je takšen, da so se ga še starejši ljudje izogibali.

Nekega popoldne je s tremi tovariši počenjal razne vragolije ob veliki cesti.

Ko se je oddaleč prikazal velik tovorni avto, je planil na cesto in vzkliknil:

»Pojdimo se stavit za kovača, kdo si upa zadnji čez cesto!«

Tovariši so bili enih misli s Tevžem.

Čakali so še nekaj hipov, potem se pa spustili drug za drugim čez cesto. Avto je trobil in piskal na vso moč. Že so bili onstran vsi ra-

Tedaj pa se je Tevža pognal čez cesto.

Nihče ni mogel prav vedeti, kaj se je zgodilo naslednje trenutke; ne šofer, ki je skušal avto nenadoma ustaviti, ne Tevževi tovariši, ki so, videč Tevža pod avtom, od groze zakričali in se razbežali, ne Tevža sam, ki se je zavedel šele zvečer v bolnici.

Ko je odprl oči, je videl, da leži v prostorni sobi in da stoje na vsaki strani postelje. Na njih je čez čas opazil same neznane obraze. Bilo je čudno tiho in dišalo je po neznanih rožah. Šele čez dolgo je začutil bolečino v desni nogi. Hotel

jo je premakniti, a tedaj ga je zbolela, da je zaječal. Šele zdaj je opazil, da ima vso zvezano in povito in nategnjeno z vrvjo, na koncu katere visi težek utež. Zdaj je šele spoznal, da leži v bolnici, in se domislil avtomobila. V nogi pa je čutil vedno hujše bolečine. Začel je obupno ječati.

Tedaj pa ga je poklical znani glas:

»Tevža, ali si ti?«

Tevža se je presenečen okrenil na levo in opazil, da leži na sosednji postelji Lojz.

»Lojz?«

»Si res ti, Tevža? Kaj se ti je pripetilo?«

Tevža je hotel sesti, a tedaj je od bolečin zarjul. Padel je na blazine in se znova onesvestil.

Šele drugo jutro je mogel Lojzu povedati, kolikor je vedel. Lojz, z levico v obravnici, je sedel k njemu na posteljo in ga tolažil:

»Potrpi, Tevža, prve dni je hudo. Tudi mene je bolelo, da sem vpil od bolečin, a zdaj skoraj ne boli več. Čez štiri dni bom lahko že šel domov.«

Lojz, ki niti slutil ni, da je Tevža kriv njegove nezgode, je že trikrat načel razgovor o sodu.

»Ne morem in ne morem razumeti, kako se je moglo to zgoditi,« je popoldne že četrtrič začel o sodu, »še preden sem zlezal vanj, sem popravil kamen, ki ga je podpiral. Sedel sem vendar čisto mirno, tako da ga sam nisem mogel premakniti.«

Tevža je prehajala vročica, najrajši bi se bil dvignil in pobegnil kamorkoli.

»Najbolj čudno je to, da se je sod tako bliskovito obrnil,« je mir-

no nadaljeval Lojz in popravil Tevžu odejo, »nenadoma sem bil na glavi. Še preden sem se prav zavedel, se je že kotalil z vso silo. Metalo me je sem in tja, nekaj časa sem mislil na to, da moram čimprej iz soda, kmalu pa je vse izgignilo nekam in nisem vedel, ne kje sem ne kaj se z mano dogaja.«

Tevža je bil že ves poten. Že je hotel Lojzu priznati svoj zločin, a nekaj mu je še vedno branilo.

»To ni moglo biti drugače, kakor da je kdo kamen izmaknil in pogнал sod navzdol«, je menil Lojz. »Toda kdo?«

V Tevžu je kar gorelo. Lojz je mislil, da je žejen, zato mu je prinesel vode in mu dal hrušk, ki mu jih je prejšnjega dne prinesel oče.

A Tevža se ni dotaknil ničesar. Ko je Lojz hotel še dalje razpravljati o svoji nezgodi, je dejal, da bi rad spal. A ni spal. Tudi ponoči ni mogel zaspati. Nekaj težkega mu je ležalo na duši in ga mučilo.

Tistega dne, ko se je Lojz odpravil domov, pa je Tevža trikrat začel pogovor o sodu.

»Tevža, pustiva zdaj sod,« ga je Lojz končno s smehom zavrnil, »star je bil, zato se je razletel, jaz pa sem ostal, ker sem še nekaj vreden.«

Tevžu je bilo, kakor bi ležal na iglah.

Že je prišel Lajh.

»No, Lojz, zdaj pa bova šla. Težko izhajamo brez pastirja! Tevža, ti boš pa še ostal nekaj časa. Zdaj se bosta menda izpametovala oba. Eden je čepel samo pri knjigah,« se je Lajh okrenil k bolnikom, »in je hotel že kot štirinajstletnik postaviti svet na glavo, drugi pa je hotel

gospodariti s pestjo nad svetom! Lojz,« je dejal sinu, »pripravi se, grem še v pisarno, nato pa pojdeval!»

Lojz je spravljal svoje stvari v cekar, naposled je stopil k Tevžu in mu ponudil desnico:

»Zbogom, Tevža. Kmalu se vrni!«

»Lojz,« je zdaj zaječal Tevža in pograbil Lojzovo desnico. »Lojz, čuj, Lojz«, je nadaljeval komaj slišno. »Jaz sem zmaknil tisti kamen... jaz... jaz... Ko bi bil vedel, da se bo to zgodilo, ga ne bi bil... ne... ne... Lojz, oprosti mi... oprosti...«

Lojz je presenečen sedel na posteljo:

»Ti?«

»Da... jaz... jaz...«

Nekaj trenutkov sta oba molčala, naposled pa je Lojz stisnil Tevžu roko in dejal:

»Naj bo pozabljeno, Tevža!«

Bil je že pri vratih, ko se je vrnil k Tevžu in dejal mehkeje:

»Zdaj sem vsaj rešen tega mučnega ugibanja, čemu se je sod začel valiti.«

Tevža je pričakoval vse drugo prej kot to.

Zdaj ga je postalo sram pred samim seboj. Z grenkobo v srcu se je zavedal, koliko gorja je v zadnjih letih prizadejal materi, očetu, Lojzu, Janžu, sošolcem in celo ljudem, ki jih niti poznal ni. Nekaj se je pretrgalo v njem. Zaril je glavo v blazino in jokal kakor še nikoli prej.

(Konec prihodnjic.)

NA PLANINCAH SONČECE SIJE ...

Za 3 violine priredil L. M. Škerjanc

1. Violina

2. Violina

3. Violina

pp

pp

pp

KALIF IN BOGATIN

Veliki in modri kalif Harun al Rašid, ki ni nikoli verjel, kar so mu hoteli dopovedati njegovi pretkani dvorjaniki, temveč je vedno hotel slišati nepokvarjeni glas svojega naroda, se je napotil nekega večera, zavrit in odet v umazane cunje, iz svoje knežje palače v mesto. Zapustil je svoje domovanje skozi stranska vratca, da ga ni nihče opazil; spremljala pa sta ga samo dva zvesta zaupnika. Ta dva — Jusuf ben Gildih in Ali Mekbek — sta bila prav tako razpoložena za doživljaje kakor njun gospodar in zapovednik. Imela sta nalogo, velikega in modrega kalifa varovati v primeru, da bi ga napadli zlikovci in berači. Vladar je hotel tisti dan slišati tožbe ubogih in njihov glad in bolečine utešiti z zlatimi novčiči.

Ko so se vsi trije plazili skozi ozke, temačne in zavite ulice in kote bagdadskega predmestja, so prišli tudi mimo prostranih trgov in mimo tedaj v največji tišini ležečega bazarja. Naenkrat so zaslišali tiho vekanje in vzdihovanje, ki je bilo včasih prekinjeno z jokom in tolažečimi besedami. Vmes pa je bilo slišati surovo zmerjanje in preklinjanje. Prisluhnili so in napeto poslušali.

Glasovi so prihajali od nekega kletnega okna. Če so napeli oči, so lahko videli tudi motno, rdečerumeno luč, ki je brlela iz enega okna na cesto, svetlikajočo se v modri mesečini. Kalif se je splazil k oknu in pogledal v luknjo. Tam je ležal na kupu cunj in umazanih oblek bolan otrok. Jokajoča žena, gotovo njegova mati, se je sklonila včasih k njegovemu bledemu obrazku in ga božala in tolačila. V kotu pa je čepel mož s povešenimi očmi, z glavo, podrpto z rokami. Noge je imel pritegnjene k telesu. V sredini te umazane izbe pa je stal bahavo velik in debel mož, surov v besedah kakor kos lesa, in je kričal: »Da mi vesta! Če mi do jutri zjutraj ne plačata najemnine, boste vsi skupaj zvečer spali na cesti, svojat nemarna!« To je še rekel

in odšel. Čuli so se koraki, ki so prihajali iz kletne luknje. Naši trije možje so se pritiskali ob steno, da jih prihajalec ne bi opazil. Veliki, debeli možakar je šel mimo. Ko so njegovi koraki izzveneli, je pomignil Harun al Rašid svojima spremljevalcema, da naj obstaneta, sam pa se je splazil skozi vrata te hiše v siromašno kletno stanovanje. Potrkal je na vrata: »Oprostite mi, če vas v tako pozni uri nadlegujem. Reven romar, ki je na poti v Meko, brez prenočišča, vas prosi za milodar.« »Prav žal mi je, ubogi mož, toda mi smo sami zelo revni. Če ti je pa kaj ustrezno s četrtrinko pijastra, ti ga rada dam. Radi grozne suše, ki je uničila veliko rib, je ribič Husein, moj mož, brez zaslužka.« In žena je izročila Harunu al Rašidu mali novčič. Vzel ga je, se ponižno zahvalil in odkorakal po temnih stopnicah zopet navzgor. Ko mu je žena z borno oljnato svetilko, ki je do tedaj brlela v sobi, sledila po stopnicah in mu svetila do vhoda, se je kalif še enkrat lepo zahvalil, posegel v žep svojega raztrganega oblačila in ponudil presenečeni ženi prgišče samih zlatih piastrov.

»Tu imate za najemnino in še nekaj več! Prisluškoval sem in slišal, kaj se je odigravalo pred nekaj trenutki v vašem bornem stanovanju. Zdravstvijte! Jaz sem Harun al Rašid, bagdadski kalif!« »Češčen naj bo Alah!«, je jecljala žena v odgovor in zahvalo, vladar pa je izginitil v temi.

Ko je bil Harun al Rašid zopet na cesti, je rekel spremljevalcema: »Sedaj gremo k možu, ki je prej zapustil to hišo! Baje ima tam za mošejo na nekem griču svoje posestvo in vse hiše v tem revnem okraju so njegova last!«

Bogati Nuredin Hasan Gadšer je živel v krasni, pravljlično lepi palači. Vodometi so šumljali na lepo urejenih vrtovih, v mnogoštevilnih sobanah pa je vladala prijetna hladnoča, zakaj stene so bile obložene s pravim marmorjem, tla pa pokrita s pestrimi mozaiki. Barvaste svetilke so razširjale prijetno mehko svetlobo in kadilo in mira v srebrnih posodah sta napolnjevala prostore z blagodišečim vonjem.

Pri svitu velikega svečnika je sedel Nuredin Hasan Gadšer in je prešteval drobiž, ki ga je iztisnil iz svojih ubogih in siromašnih podnajemnikov.

Tedaj je nekdo potrkal na vrata. Mimraje in nejevoljno jih je Nuredin odprl. Berač se je predrznil motiti ga in še celo sedaj, v tej pozni uri. »Oprostite, mogočni gospod! V Bagdadu sem čul o vas in o vašem zlatem, dobrem srcu; reven romar sem iz Samarkanda — brez prenočišča — in vas prosim za par piastrov, da si lahko kupim prenočišče!« »Šejtan te vzemi!« je nahiril bogatin berača, »jaz imam sam premalo!« »Tako, tako, in ta denar, ki ga imate tu in ta krasna palača, to razkošje, ali to ni nič?« je vprašal skromno romar. »Predrzneš, kaj si upaš? Poberi se iz hiše!« je zakričal bogati debeluh ves rdeč od jeze in že se je vrgel na njega in ga pričel daviti. Oba moža sta se pričela boriti; medtem je razbil berač, kakor slučajno, šipo okna in zavpil: »Na pomoč! Na pomoč! Straže, kje ste?« Kmalu nato se je začulo rožljanje orožja in prikazala sta se Jusuf ben Gildih in Ali Mekbek, ki sta ločila boreča se moža.

»Primite ga!« je zaukazal brez sape berač in pokazal na bogatina. Vedi, jaz sem bagdadski kalif Harun al Rašid, vladar vseh pravovernih!« »O, gospod, odpusti mi,« je prestrašeno jecel bogatin in se vrgel na tla. »Ti si se spozabil nad tvojim gospodarjem in zapovednikom, to te bo drago stalo! V ječo s teboj! Ves tvoj denar pa bodo dobili reveži tega mesta, katerim si ga ti tako požrešno iztisnil. Proč!«

»O, kaj bo, kaj bo!« je tarnal bogatin, zakaj izguba denarja in prostosti ga je trdo zadela. Toda nobeno jadikovanje, nobena prošnja mu ni pomagala, straže so ga neusmiljeno odpeljale.

Danilo se je že, ko so se naši trije možje napotili domov. Bili so še na hribu, kjer je stala Hasan Gadšerjeva palača. Ob njihovem vznožju je ležalo mesto. Sonce je vstajalo iz temne noči zmagonosno in razsvetljevalo nebo in grbaste okrogle kupole mošej in ravne strehe Bagdada s svojim zlatordečim sijem, da so se zdele kot rožnati oblaki na obzorju. »Kako krasno je vendar vaše mesto, vzvišeni vladar!« je rekel eden izmed spremljevalcev al Rašida.

»Postalo bo še lepše, ko bo izginila iz njega beda,« je modro odgovoril stari kalif.

JUTRO

*Lahno, nežno po planini
rožna zarja se spreha,
travico in drobne cvetke
s hladno rósico napaja.*

*V goste vile lahkonože
kot meglice so prispele,
rožno zarjo in planino
tího, lahno so objele.*

*Na planini spet v tišini
se od vil poslablja zarja
pa odhaja v biser-dvore
in v kraljestvo sonca-carja.*

*S soncem mlado jutro vstane,
razgleduje se po svetu,
po planini in dolini
ga pozdravlja cvet pri cvetu.*

Ivan Albreht

Svetovni potepuhi - Frkolinček, Martinček in Pavlinček - pri teti Dolgouhi

TETA DOLGOUHA MU JE PRITRJEVALA. IZ KOTA JE PRINESLA NEŠTETO STEKLENIC IN JIH POSTAVILA NA MIZO KAKOR VOJAKE. MOLČE STA PILA TAKO DOLGO, DA JU JE ZMAGAL GLOBOK SPANEC. SMRDELA PA STA KAKOR SOD PIJAČE. FRKOLINČEK SI JE MORAL KAR TIŠČATI NOS. KAKO STA SE MU STU-DILA! PREMIŠLJEVAL JE, KAKO BI POMAGAL KRALJEVIČU IN KRALJIČNI IN JU REŠIL. TODA NJEGOVA PAMET JE BILA ŠE VEDNO PREMAYHNA IN NI BILA KOS TETINI HUDOBNOSTI.

TEDAJ JE PRILETELA SKOZI ŠPRANJO PRI OKNU PISANA PIKAPOLONICA, SEDLA FRKOLINČKU NA KOLENO IN VELELA:

»FRKOLINČEK, ČRNO KNJIGO S PALČKO TI POGLADI
IN BRŽ RECI: VSI IMAMO ZDAJ SE RADI!«

FRKOLINČEK JE VSTAL IN HOTEL POTISNITI ČAROBNO PALICO PO KNJIGI. A NI BIL DOVOLJ MOČAN. NA POMOČ STA MU PRISKOČILA ŠE MARTINČEK IN PAVLINČEK. S TEŽAVO SO VALILI ČAROBNO PALICO ČEZ KNJIGO -- IN KO JE ZDRSELA NA TLA, JE BUŠKNIL SMRDLJIV PLAMEN IZ NJE IN SESULA SE JE V PEPEL. PALČKA SE JE PRI PADCU ZDROBILA IN IZGUBILA ČUDEŽNO MOČ.

OGLASILA SE JE PIKAPOLONICA:

»ZAZVIZGAJ IN ODLETI
V SAMOTNI GRAD DEVETI!«

FRKOLINČEK JE TUDI TO POT UBOGAL PIKAPOLONICO. ŽREBEC JE SKOČIL SKOZI OKNO V SOBO. FRKOLINČEK, MARTINČEK IN PAVLINČEK SO ZLEZLI NANJ IN ODBRZELI V DEVETO DEŽELO.

FRKOLINČEK JE STORIL TAKO, KAKOR JE BILO ZAPISANO V KNJIGI MODROSTI, IN REŠIL SMRTI KRALJEVIČA IZ DEVETE DEŽELE IN NJEGOVO NEVESTO KRALJIČNO. V TISTEM TRENUTKU, KO STA KRALJEVIČ IN KRALJIČNA VSTALA IZ GROBA, SE JE STRESLA ZEMLJA IN TAM, KJER JE STAL STOLP TETE DOLGOUHE, SE JE DVIGNILA K NEBU VISOKA KOPASTA GORA. DIM SE JE VALIL IZ NJE, VOTLO JE BOBNELO V NJEJ IN VČASIH JE BRUHAL OGENJ POD OBLAKE. ZATO SO JI LJUDJE REKLI: ZLODJEVA KUHINJA.

STARI KRALJ SE JE TAKO RAZVESELIL SVOJEGA DEVETEGA SINA IN NJEGOVE BRHKE NEVESTE, DA JE ZBOLEL. ŠELE ČEZ TRI TEDNE JE OZDRAVEL IN POTEM JE BILA SVATBA, KAKRŠNE ŽE DOLGO NI BILO. TO JE BILO VESELJE!

FRKOLINČEK JE SEDEL NA ČASTNEM MESTU ZRAVEN SAMEGA STAREGA KRALJA. POLEG KRALJEVEGA KROŽNIKA JE STAL STOLČEK IZ SUHEGA ZLATA, OB NJEM MIZICA IN NA NJEJ MAJ-CENI KROŽNIKI, PRIBOR IN KOZARČEK. SAM KRALJ JE STREGEL

FRKOLINČKU IN MU NATAKAL MALINOVEC. CELO NAPIL MU JE ZDRAVICO, FRKOLINČEK PA MU JE ODGOVORIL TAKOLE:

»DOBRI KRALJ, ISKRENA HVALA,
DA ME TAKO GOSTITE,
UPAM, DA OSTALA
BOVA PRIJATELJA, DOKLER ŽIVITE!
V ČAST VAM DVIGNEM ČAŠO,
BOG ŽIVI VAS, DRUŽINO VAŠO!
BOLNEMU NAJ VINO BO ZDRAVILO,
TRUDNEMU KREPČILO!
VINO JE DRUGAČE ZLODJA DELO,
DA ČLOVEŠTVO BI ZNORELO
V BRATSKEM KLANJU!«

»VELIK TI SI V SVOJEM ZNANJU!« MU JE ODVRNIL KRALJ, ZLIL VINO PO TLEH IN SI NATOČIL VODE. FRKOLINČKA JE IME-NOVAL ZA SVOJEGA OSEBNEGA IN DOSMRTNEGA TAJNIKA.

SEZIDATI MU JE DAL LIČEN GRADIČ. TAM JE STANOVAL Z MARTINČKOM IN PAVLINČKOM. VSAK DAN OB DESETIH PA JE PRIŠEL PONJ STREŽAJ JAKA IN GA ODNESEL H KRALJU. MO-DROVALA STA Z NJIM CELO URO...

(KONEC PRIHODNJIČ)

KRALJ, KI JE HODIL KRAS

Za deveto goro, devetimi gozdom in deveto reko je živel nekoč kralj. Modro je vladal, malopridneže kaznoval in vsi ljudje bi bili dali življenje za svojega dobrega kralja. Edino, kar je kralju mrzelo, je bilo to, da ni imel sina, ki bi po njem vladal. Zato je iskal, koga bi imenoval za svojega naslednika, ter se slednjič odločil za sina svojega ministra.

Seveda sta bila minister in njegova žena zelo vesela. Toda ministrica je brž začela delati načrte, kaj si bo kupila, ko bo kraljeva mati. No, mislila je in mislila ter si tako dolgo predstavljala krasno življenje, da vsega tega z možem niti dočakati nista mogla. Želela sta, da bi kralj kmalu zatisnil oči. Kralj pa je bil še v najboljših letih in zdrav.

Minulo je leto, minulo drugo in tretje leto. Kralj še vedno modro vlada, ljudstvo ga ljubi.

Ponoči pred njegovim godom se mu je nekaj čudnega sanjalo. Zbudil ga je glas:

»Kralj, vstani in pojdi kras!«

Kralj vstane, pogleda pod posteljo, po vsej sobi — nič.

»No,« si misli, »to so bile samo sanje.«

In spet leže in zadremlje; iznova glas:

»Kralj, vstani in pojdi kras, če ne, umrješ!«

Kralj spet vse pregleda, toda ne vidi ničesar.

In komaj spet zadremlje, čuje:

»Vstani in pojdi kras! Če ne, umrješ!«

Kralj ni bil strahopetec, toda zdaj se je prestrašil.

»Kras?« si misli. »Jaz naj grem kras, druge pa, ki kradejo, kaznujem? Ne, ne pojdem.«

A slednjič se ni mogel več premagati, vstal je, se oblekel in šel.

Prišel je na trg do prodajalne slanine, belega kruha in drugih živil.

»No,« si je mislil kralj, »okno je nizko, zlezem v prodajalno, ukradem kos kruha, ki nima dosti vrednosti, in jutri trgovca bogato obdarujem.«

In zlezal je v trgovino. Tam je bila tema, da ni nič videl. Tipal je in dotipal roko, nato glavo in nogo. Človek!

»Kdo si?« je vprašal kralj.

»Tat sem«, je odgovoril tisti človek.

»In te ni sram krasti?« se je razjezil kralj.

»Seveda me je. Toda kaj hočem, ko mi je vzel minister poslednjo kravo, ker je popasla košček na njegovem travniku? Sicer pa, kaj počneš ti tukaj ponoči? Gotovo si tudi tat.«

»Lej,« si misli, »moj dobri minister je storil temu človeku krivico. Gotovo se je samo zmotil.«

Na glas pa je rekel:

»Prav imaš, sem tudi tat. Bova kradla skupaj.«

»Zakaj ne?« je rekel tisti človek. In kradla sta.

Vzela sta prvi hlebec kruha in drugi in tretji. Kralj sega že po četrtem.

»Dovolj«, se je oglasil tisti človek. »En hlebec sem ukradel za deda, ki leži bolan, drugega za ženo in tretjega za otroke, ki jokajo od lakote. Nocoj sem že dovolj kradel.«

Kralju je to ugajalo, a hotel je človeka izkušati, češ: »Čakaj! Čutim tu še slanino. In kruh s slanino gre bolje v slast. Vzemiva tudi slanino!«

»Ne,« je dejal tisti človek, »za lakoto zadostuje kruh, slanino nam ni treba. Kradem le, kar moram, slanina ni potrebna. Pojdiva!«

In sta šla. Kralju je bil ta človek še bolj všeč, a ga je še bolj izkušal.

»Ti si vzel, kar potrebuješ, jaz pa nimam nič«, je rekel zunaj. »Pojdiva še kam krast!«

»Dobro,« je dejal ta človek, »ti si mi pomagal krasti kruh, moram ti pomagati tudi jaz. Kam pojdeva?«

»Pojdiva krast h kralju. Ima polne skrinje zatega denarja in dragih prstanov. Če vzameva en zlatnik, ne bo nihče poznal«, je rekel kralj.

»Ali si neumen ali hudoben človek, ker hočeš okrasti našega dobrega kralja!« je vzkliknil tat. »Mar ne veš, da kralj razdaje ves svoj denar ljudstvu? Sama sebe in druge reveže bi midva okradla, ko bi vzela denar iz kraljeve skrinje.«

Bila je tema, zato se je kralj lahko zadovoljno smehljaj; glasno je rekel:

»Torej kam pojdeva? Morda k ministru? Ta ima menda tudi zatega denarja kaj?«

»O jej! Ta ima več denarja kakor gospod kralj! Kralj daje revežem, minister pa nikomur nič. Da, pri ministru — tam ti pomorem krastil!«

Kralj se čudi v duhu in noče verjeti, da bi bil njegov dobri minister tak človek:

»Poslušaj,« pravi, »zakaj se nisi pritožil pri kralju, ko ti je minister vzel kravo? Najbrž to ne bo res, kajne?«

»Misliš, da bi kralj verjel tatu? Saj ti si tat, pa mi tudi ne verjameš«, je rekel ta človek.

Tako stā prišla do ministrove hiše.

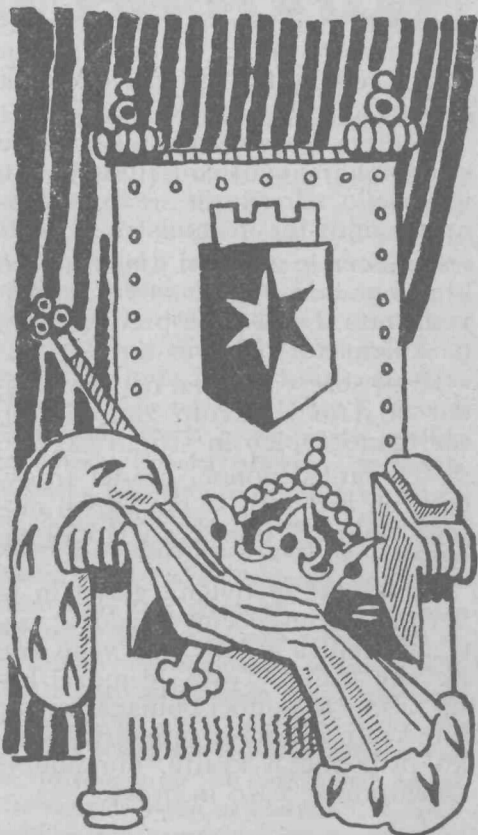
»Čakaj,« je predlagal tat, »jaz zlezem sam v hišo in ti prinesem denar. Vidim, da si še zelo nezkušen.«

Kralj je soglašal in tat je šel. Srečno se je vtihotapil, vzel en zlatnik in hotel oditi. Zdajci pa je videl pri priprtih vratih, da je v sosednji sobi luč. Stopil je bliže in kaj je videl? Gospa ministrica stoji pri peči, nekaj kuha in minister ji pravi:

»Dobro skuhaj, da ne bo kralj nič opazil, ko bo jutri pil iz čaš!«

In ministrica se je zasmejala in pošepetala:

»Potem ne bo več odprl oči, naš sin bo kralj in lepo bomo živeli.«

Tat je vse to slišal ter se tiho odplazil k svojemu tovarišu, mu ponujal zlatnik in pravil:

»Ah, ko bi mogel jutri govoriti s kraljem! Za življenje mu gre!«

Kralj se je takoj spomnil na tisti glas, ki ga je izpodbujal k tatvini ter mu grozil s smrtjo.

»Vse je mogoče,« je rekel, »in morda boš tudi ti jutri kralja videl. No, se že skoraj dani, morava se ločiti. Bodi zdrav!«

»Počakaj,« ga prime tisti človek, »ko se podnevi srečava, se niti spoznala ne bova, ker zdaj je tema in si ne vidiva v obraz. Kako bi to storila, da bi se spoznala?«

»Veš kaj?« je predlagal kralj.
»Zamenjajva si čepici! Tako se bo-
va spoznala.«

In kralj mu je dal svojo lepo
baržunasto čepico, tat pa njemu
svojo raztrgano in ločila sta se.
Zjutraj je kralj precej zgodaj vstal
in ukazal svojim vojakom, naj išče-
jo po mestu moža z rdečo baržu-
nasto čepico ter ga privedejo k
njemu.

Medtem ko so vojaki iskali, je
kralj obhajal svoj god, ljudstvo mu
je voščilo zdravje in srečo, poseb-
no pa minister in ministrica.

Minister je že hotel dvigniti čašo
kralju na zdravje, ko so vojaki pri-
vedli tata. Le-ta pade pred kraljem
na kolena ter prosi in tarna.

Kralj seže v žep; vsi ostrme. Vla-
dar si daje na svojo zlato krono
raztrgano čepico in strogo zagrmi:

»Ti, tat, si ponoči kradel trgov-
cu kruh in povrh še obrekoval mo-
jega dobrega ministra. Hočeš ta-
jiti?«

Revež tat je dvignil glavo in ni
verjel svojim očem: njegova raz-
trgana čepica je čepela na vrhu kra-
ljevske krone. Torej je moral biti
ta, ki mu je ponoči pomagal krasti,
sam kralj. Zdajci se ministrica slad-
ko pripogne h kralju, mu podaja
smehljaje se čašo in pravi:

»Vzvišeni kralj, pij z nami zve-
stimi na svoje zdravje in pusti uma-
zanega tatu. Biriči naj namesto te-
be zadostijo pravici!«

Kralj je vzel čašo v roko, toda
zdajci se tat vojakom iztrga in
obupno kriči:

»Ne pij, kralj, ne pij! Mene ni
škoda, če me daš obesiti, tebe pa
bi bilo škoda!«

In vse je povedal, kar je slišal,
ko je kradel denar. Kralj posluša,
potem pa pravi:

»Poslušaj, človek, če to ni res,
nosiš danes poslednjič glavo na
vratu. Če pa je res, ti vse odpustim
in še kravo ti vrnem.«

In takoj je vrnil čašo ministrici
ter ji ukazal, naj pije.

»Menda vendar ne boš tatu ver-
jel? To vino je imenitno, skuhano
nalašč za tebe.«

»Da boš umrl!« je kričal tat.

In kralj je spet ukazal ministru in
ministrici, naj pijeta.

Nista in nista hotela, slednjič pa
sta morala piti in takoj sta umrla.

Tako je kralj videl, da mu je bil
ta človek zvest državljan, in ker ni
imel zdaj več ministra, ga je ime-
noval za ministra.

In odsihdob je bilo še bolje v tej
deželi in novi minister je bil re-
vežem naklonjen, ker je bil prej
sam ubožec.

MAMICA, TVOJE SRCE JE BOŽJA POT

*Mamica, Tvoje srce je božja pot,
od vsepovsod roma,
iz tujine in z doma,
od svojih zmot in zablod
otrok na to božjo pot.*

*Ob sleherni uri
nam odpiraš duri srca,
in zvon želja niha in vzdih,
ves obležen od gorja.*

*Radodarno nam daješ odvezo,
preliješ v svoj kelih naše solzé,
in prevališ naš križ, vso pezo
na svoje ubogo srce.*

*Mamica, mlada srca so prožna,
ne znajo biti dolgo otožna.
Solzo v očeh
odreši nasmeh,
saj je dovolj,
da Ti sama trpiš našo bol
in naš greh.*

Marija Grošljeva

Solička športnega strička

Dragi prijatelji! — Vsak dan vidite krožiti v zraku letalo; včasih letajo vojaška letala, včasih potniška, velika trimotorna, včasih pa tudi povsem majhna športna letala. Tudi letanje je šport. Seveda je treba za ta šport precej poguma in prisotnosti duha. Toda nikari ne mislite, da letajo le vojaki in poklicni letalci. Tudi zasebniki letajo in se vežbajo, da bodo nekoč, ko jih bo Jugoslavija klicala, z letali hrabro branili domovino. Športniki-letalci so včlanjeni v Aeroklubu, ki ima skoraj v vsakem večjem jugoslovanskem mestu svojo podružnico. Tudi v Ljubljani Aeroklub prav marljivo deluje. Ima dve sekciji (2 odseka), eno za motorno in eno za brezmotorno letanje. Ljubljanci ste gotovo videli zadnjič v Zvezdi razstavljenih dvoje letal. Eno rdeče z vijakom (propelerjem) in eno brez vijaka, ki služi za brezmotorno letanje. Kako pa more letalo letati brez motorja, boste vprašali. Poskusili so in zgradili posebna letala, prav podobna motornim. In z njimi sedaj veselo jadrajo po zraku. Brezmotorno letanje goji naš Aeroklub na Blokah pri Sodražici na Dolenjskem. Tu je vedno dovolj vetra za letanje z brezmotornimi letali. Letalo dvignejo z vrvmi v zrak ter ga kmalu nato odvežejo in pogumni jadralec kroži nad lepimi gozdovi in dolinami. Rekli boste, saj ne more ostati dolgo v zraku! O, da, še celo prav dolgo plava po zraku — celo nekaj ur kroži, na kar se lepo mirno spusti na zemljo. Pa še na drug način je možno spraviti brezmotorno letalo v zrak. Motorno letalo ga potegne za seboj in ga v primerni višini odveže.

Tudi tekmovanja v letanju prirejajo po vsem svetu. Vsaka država tekmuje, da bi imela najhitrejša letala. Amerikanci so zgradili letalo, ki preleti v 1 uri 612 km. V Jugoslaviji prirejajo vojaki-letalci tekme za

kraljevi pokal. Proga je zelo dolga; obiskati morajo namreč skoraj vsa mesta.

Smučarji so se v aprilu poslovili od smuških tekem. Priredili so smuk s Triglava. Proga je bila dolga 4 in pol kilometra, višinska razlika pa je znašala 1000 metrov. Tekmovale so dame in gospodje; pri damah je zmagala Čehinja Beinhauerova. Progo je presmučala v 6 minutah in 27 sekundah. Druga je bila Jeseničanka Erika Heimova, ki je rabila za to pot 8 minut in 43 sekund. Tretja je bila znana sokolska tekmovalka Zdenka Ažmanova iz Kranja. V smuku gospodov so zasedli prva tri mesta Avstrijci: Meier (6 minut in 46 sek.), Schwabl in Schneider, četrti je Jeseničan Praček. Čeh Brabec je deseti, Jugoslovian Heim enajsti in dvanajsti Žnidar. Našim gostom je bila proga zelo všeč; dejali so, da še niso videli na nobeni prireditvi boljše. Obljubili so, da bodo drugo leto zopet prišli.

Naša nogometna igrišča so oživila. Vsako nedeljo je po več nogometnih tekem. Gre za podsavezno prvenstvo. S. K. Ljubljana pa nas zastopa v državnem prvenstvu. Sicer se nič kaj dobro ne drži. Izgubila je v aprilu kar tri tekme. Porazil jo je Građanski iz Zagreba 4 : 0, BSK iz Beograda 8 : 0, in Hajduk iz Splita 6 : 0. Le eno tekmo proti beograjskemu Basku je dobila z 1 : 2. Do sedaj je v državnem prvenstvu prvi Građanski (Zagreb, 27 točk), druga Jugoslavija (Beograd, 21 točk), tretji je BSK (Beograd, 19 točk). S. K. Ljubljana je zadnja z 11 točkami. Odigrati mora še nekaj tekem, vendar je bolj malo upanja, da se bo dvignila z zadnjega mesta. V Zürichu je Madžarska premagala Švico s 5 : 1, v Rimu Italija Madžarsko 2 : 0, Praga je premagala Berlin 4 : 2 in Francozi so igrali s Čehi neodločeno 2 : 2. Kakor sem vam že povedal, so letos pričele tekme držav Male

antante v nogometu. Do sedaj so igrali le Čehi z Romuni neodločeno 1:1. Prvo tekmo v tem tekmovanju bo igrala Jugoslavija šele 5. oktobra t. l. proti češkoslovaški v Pragi.

28. in 29. junija t. l. bo v Pragi lahko atletski troboj med prestolnicami držav Male antante. Naši v Beogradu že prav pridno trenirajo.

Naši teniški tekmovalci, ki so vso zimo zmagovito zastopali našo Jugoslavijo po Afriki, so igrali v Zagrebu proti Madžarom. Utrujeni od dolge poti so dosegli samo neodločen rezultat 3:3. Sedaj se pridno pripravljajo ze tekme za Davisov pokal.

KOROTANSKI

ROZALIJINA VOTLINA NA KOROŠKEM

Če prideš v slovensko Podjuno na Koroškem, ti zapira pogled na jugu pravljična gora kralja Matjaža, širokopleča Peca. Zapadno od Pece stojita Topica in Ojstra. Vse tri gore pripadajo Karavankam. Malo naprej potisnjena pred glavne vrhove Karavank se dviguje strmo nad podjunsko ravnino gora sv. Heme, visoka 836 m. Na vznožju te gore je stalo v rimski dobi mesto Juenna, bržkone na onem mestu, kjer stoji danes vas Globasnica.

Na vrhu Sv. Heme je stalo v rimski dobi pagansko svetišče, posvečeno zaščitniku Juenne Jovenatu. Danes stoji na vrhu Sv. Heme cerkev, posvečena bl. Hemi.

Nekaj minut pod cerkvijo bl. Heme je votlina. V ozadju votline je lična lesena kapelica z zvonikom in malim zvonom. Romarji pridno zvonijo s tem zvonom v zaupanju, da se jim bo iz-

V Zagrebu je bilo prvenstvo Zagreba v table tenisu (ping-pongu). Osvojil si ga je Kosmina, član Ž. S. K. Hermesa iz Ljubljane.

S. K. Ilirija je zopet najela plavalnega trenerja. Madžar Bela Hohl, ki je že lani treniral Ilirijane, je že na poslu. Hiteti je namreč treba, kajti že 27. maja bo mednarodna plavalna tekma med Ilirijo in Hamburgom.

Dragi prijatelji! Vsem želim prav mnogo zabave in zlasti lepo vreme na majniškem izletu. Prihodnjič, upam, vam bom lahko povedal spet kaj zanimivega.

Pozdravlja vas vaš športni striček.

polnila želja, ki jo imajo pri tem. Kapelica je posvečena sv. Rozaliji. Nad votlino je okrogla odprtina, skozi katero se vidi modro nebo.

Pripovedka pripoveduje:

V časih, ko so še Turki vpadali v naše dežele, je neko dekle neslo pošto (pismo). Zasači jo Turek, dekle zbeži pred njim na goro sv. Heme, preganjalec pa za njo. Že jo je skoro dohitel. Dekle zagleda odprtino in v smrtnem strahu skoči vanjo. Ubila bi se bila, da je ni prestregla sv. Rozalija, tako da se ji ni ničesar zgodilo.

Dekle se je zahvalilo rešiteljici in je srečno ušlo zasledovalcu. V pobožen spomin na ta dogodek so zgradili v votlini kapelico. Ko je pred nekaterimi leti pogorela, so zgradili novo. V Rozalijini votlini izvira studenček sveže vode, kateri pripisujejo zdravilno moč.

Mladi romar, če prideš gori v votlino sv. Rozalije, potegni tudi ti spoštljivo za vrvco in zvoni in imej pri tem vročo željo, da bi nepozabno lepa ravnina, ki jo vidiš tam spodaj, ostala vedno slovenska!

Pavliha

Pripoveduje Pavle Flerè

Na svoja stara leta se je zatekel Pavliha v samostan

Ko se je Pavliha postaral, se je domislil, da se tudi njemu bliža smrt. Sklene zatorej, da se odpove svetu, se ustanovi v samostanu ter se tankaj preda premišljevanju, molitvi in postu. Napoti se do opata, ki je vedel zanj, da je svet mož, ter mu govori takole:

»Gospod, ti veš, da sem se potikal po svetu in jo marsikomu zagodel, da me bo pomnil svoj živ dan. Veš tudi, da sem preganjal baharijo in samopašnost in nisem dal živeti krivici, kjerkoli sem jo našel. Zdaj sem se postaral in vem, da se mi bliža zadnja ura. Daj, da počakam na njo v tvojem samostanu v miru, premišljevanju, molitvi in postu.«

Opat, ki je Pavliho dobro poznal, milo reče: »Priatelj, vsi mi se že bližamo svojemu pozemskemu koncu in nihče od nas ne ve ne ure ne dneva. Ali glej, še si krepak; zato ni, da bi samo počival in tako čakal konec svojega življenja. Tudi jaz in moji sobratje smo že v letih, a nobeden ne misli na počitek. Če ti je do tega, da ostaneš pri nas, se moraš tudi ti lotiti posla, ki ti ga odkažem.«

»Rad, gospod!« odvrne Pavliha.

»No, prav«, reče opat. »Poizkusimo z božjo pomočjo. Ker vem, da ti do težkih del ni, te postavim za vratarja. Ves ljubi božji dan boš tako lepo posedal, odpiral in zapiral vrata in pa iz kleti boš nosil vino in iz vrta, kar je treba za kuhinjo.«

»Bog vam povrni, gospod, ki tako dobro mislite z mano, siromakom«, se ginjen zahvaljuje Pavliha. »Kar mi ukažete, storim, in kar mi zabranite, pustim.«

»Prav, prav«, mu pokima opat. »Ná, tu imaš ključe in pojdi na svoj posel. Ampak vedi, da se oglašá pri nas toliko ljudi, da se ne utegnem razgovarjati s slehernim in vsakim kdor si bodi; zato dobro glej in odpiraj komaj vsakemu četrtemu. Pa tudi berači bi nam kmalu zajedli samostan in bi morali še sami stradati, ako bi hoteli nasititi vse, ki prihajajo.«

»Kakor ukažete, gospod«, se prikloni Pavliha, vzame ključe in gre na odkazani posel.

Sedeč za vrati je poslušal poslej Pavliha, kolikokrat zazvoni zvonec. Ko je zazvonilo prvič, se ni zmenil, tako tudi ne ob drugem in ne ob tretjem zvonjenju; šele na četrto je odpiral in spuščal prišleca. Pri tem mu je bilo vseeno, ali je zvonil poprej domači ali tuji, pa tudi vseeno, koga je na četrto zvonjenje pustil čez samostanski prag. Kajpada so se na tako Pavlihovo početje kmalu pritožili pri opatu domači in tuji; opat pokliče zatorej Pavliho in mu reče:

»Pavliha, Pavliha! Zdi se mi, da že spet uganjaš norčije. Zakaj ne puščaš v samostan domačih?«

»Gospod,« odvrne Pavliha, »po vaši zapovedi sem se ravnal. Dejali ste, naj ne puščam v samostan vsakogar, ki pozvoni, temveč le vsakega četrtega.«

»Že dobro!« odseka opat, pokliče drugega sobrata in mu preda ključče, zakaj sprevidel je, da si pri vratih s Pavlihom ne more pomagati. Obrne pa se k njemu in reče:

čaka, da pokliče večerni zvon pobožne brate k molitvi. Komaj zazvoni, se prvi prikaže nad stopnicami opat, za njim ostali menihi. Vsakteri misli položiti nogo na prvo

»Tebi izročim drug posel. Kadar gredo menihi k večernicam, pojdi in jih preštej, če so vsi. Ali če koga prezreš, pojdeš!«

Pavliha se pokloni in odgovori: »Gospod, težak posel mi nalagate, a z božjo pomočjo upam, da mu bom kos.«

Ko se stemni in se približa čas večernic, gre Pavliha ter izmakne položne stopnice, ki so vodile iz samostana dol v kapelo. Pa se postavi spodaj pri vratih v kapelo in

stopnico, a vsakteri jo pomoli v prazno in zaropota proti kapeli.

Kakor padajo, tako jih šteje Pavliha. A do kraja jih ni preštel, zakaj opat, ki je padel prvi, se je prvi dvignil, stopil k njemu in mu ostro rekel:

»Pavliha, ti nisi za nas. Poberi se in pojdi, kamor hočeš!«

Tako je Pavliha še tisti večer skončal svoje premišljevanje in pokoro v samostanu in noč ga je zatekla že zunaj samostanskih vrat.

(Konec prihodnjič.)

TRI ZA SMEH

Oče: »Torej kakšen je tvoj novi učitelj, Ivanček?«

Ivanček: »Oh, strašno pobožen!«

Oče: »Kako pa to veš?«

Ivanček: »Vselej, kadar odgovorim, sklepa roke in pravi: »Moj Bog, za pet ran božjih!«

»Kdo pa je snedel dva krofa, Janko?«

»Pes — mama. — Jaz sem ga videl.«

»In kdo mu je dal ključek jedilne shrambe?«

»Tale vaš vitez pa malo škili, Janko.«

»To bo najbrže zato, gospod profesor, ker sem risal s kitajskim tušem.«

mladi vrtnar

Kaj maja meseca lahko napravite na vrtu

Marsikdo izmed vas, navdušenih vrtnarjev, teče že zjutraj pred šolo na vrt, ker komaj čaka, da bi videl, če je že vzkalilo seme in če so na gredi še vse rastlinice, kakor so bile prejšnji večer. In sedaj ni več mrtvo in tiho kakor pozimi, temveč vse živo: listje šumi v vetru, ptički veselo prepevajo in nekateri slišijo meseca maja celo travo rasti.

V prvi polovici tega meseca sadimo lahko kumare in fižol, konec meseca pa posadimo tudi paradižnikove sadike. Toda najvažnejše delo v tem času je okopavanje, pletev in zalivanje. Dalje sadite sedaj lahko tudi vse vrste kapusnic: zelje, karfijolo, ohrovt, rdeče zelje, kolerabo, pa tudi solato. V majhnih jarkih sadimo maja tudi koruzo, izmed cvetic pa astre, levkoje, odolin ali žabico in grintavec. Konec maja je vaš vrt že ves posejan in zasajen. Morda je pa že tudi kaj godnega, redkvice, berivka ali celo prva glavната solata?

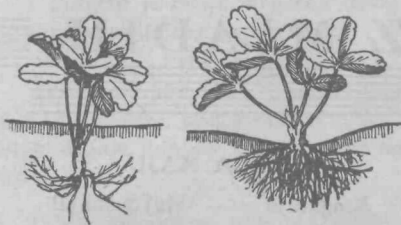
V maju se pojavijo na drevju prve gosenice in se lotijo vsega, karkoli najdejo zelenega. Prve so rjavkasto rdeče gosenice prstaničarja, ki odlaga svoja jajčeca v obliki prstana. Razen teh se pokažejo še 7 cm dolge, z rjavimi dlakami poraščene gosenice gobarja. Pazite na vaše drevje, na katerem sede gosenice najraje zjutraj, in sicer v vejnih kotih, kjer jih zlahka usmrтите. Ali ste opazili kje listne uši? Te poskropite močno z mrzlo vodo.

Navzlic toplemu soncu, ki nas obseva maja meseca, so včasih noči še zelo mrzle. Zato je paziti kakor aprila, da na vrtu kaj ne zmrzne.

Kako sadimo

Saditev in presajanje raznih rastlin ni preveč težko vrtnarsko delo. Naša Verica zna to že prav dobro in povedati vam hočem, kako je ravnala, ko je presajala vijolico z ene grede na drugo. Predvsem je delala zelo pazljivo, kakor je treba. Rastlinice ni kar potegnila iz zemlje, ampak je najprej zrahljala zemljo okrog in okrog nje. Nato je prišla vijolico prav previdno

in jo dvignila iz zemlje, ne da bi količjak pokvarila koreninice. Te je malo osnažila, da so bile videti kakor drobno tkivo. Preden pridejo take koreninice zopet v zemljo, jih je treba malo prirezati, da so krajše, ker se potem hitreje razrastejo. Tako je naredila tudi Verica. Kakor vsak pravi vrtnar dela Verica vse z rokami. V temeljito prerahljani zemlji napravi z rokami jamico, Z levico prime pripravljeno rastlino in jo drži nad jamico, z desnico pa siplje od vseh strani zemljo h koreninam. Korenine morajo priti v zemljo navpično in lepo razprostrte. Če na to ne pazimo in sadimo drugače, se rastlina v novem kraju ne more usidrati v zemljo. Pri sajenju strogo gledamo tudi na to, da je pri posajeni rastlini vrat od korenin s površino zemlje v isti višini. Na naši sliki vidimo dve rastlinici, od katerih je leva napačno, desna pa pravilno posajena. Majhna jamica okoli novo posajene rastlinice pa je potrebna, da zadržuje vodo, ki bi sicer prehitro odtekla.

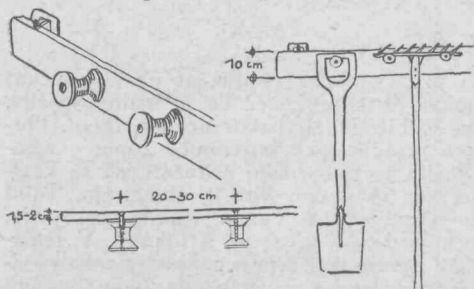
Ko pride presajena rastlina v zemljo, tiči spočetka lahko malo višje v zemlji. Šele, ko so korenine povsod obdane od zemlje, pritisnemo z obema rokama krepko v zemljo tako, da pri tem palec in kazalec objemata rastlino.

Presajeno cvetico je treba še zaliti. Z zalivanjem pospešimo, da pridejo delci zemlje med koreninice in da ne ostane vmes nič prostora. Verica napravi iz zemlje okrog tudi majhen nasip, potem pa počasi vliva vodo v tako nastalo vdolbino.

S tem je presajanje končano. Kakor vidite, ni tako težko, treba je le malo pazljivosti in vaje, pa se vam bo gotovo tudi to vrtnarsko opravilo posrečilo.

Katere živalce opazujemo meseca maja okoli hiše

Pri cvetočih in dišečih cveticah na oknu opazujemo lahko, da jih obletava metulj debelega života, ki se nenadoma ustavi pred enim izmed cvetov, miruje v zraku, nato pa iztegne dolg rilček in ga potisne v cvetno čašo. Skoro nas spominja na ptičke-palčke kolibrije. Je to velerilec iz družine nočnih metuljev, ki ga pa v vse-eno lahko opazujemo pri belem dnevu.

Na zunanji steni hiše, kjer manjka ena opeka in smo nastalo votlinico zaprli z desko, ki ima luknjo, se je vgnezdil parček hišnih rdečerepk ali podgorelčkov, ki pridno lovi muhe in nam s tem izkazuje hvaležnost za stanovanje. Samec je čisto črn, samica pa bolj neočitne sivkasto črne barve, oba pa imata lisičje rdeč rep, s katerim venomer tresoče mahljata, ko se spustita na tla. Njiju jajčeka so čisto bela. Ne pojeta posebno lepo, zato pa tem več.

Ponekod se pojavlja tudi muhar ali laška penica.

Ta ptiček nima lepega pisanega perja in komaj kaj poje, pa je vendar ljubezniva, vesela in koristna živalca.

Red pri vrtnarskem orodju

Vrtnarsko orodje je treba imeti vedno v najlepšem redu, kakor vsako drugo orodje. Če smo neredni in ga puščamo kdo ve kje ležati, se nam kmalu pokvari in dostikrat ne moremo hitro k temu ali onemu delu, ker moramo šele iskati potrebno orodje. Vrtnarske potrebščine so v redu, ako jih takoj po končanem delu očistimo in spravimo v shrambo, v kateri si napravimo tole koristno pripravo. Ta je podobna obešalniku, na katerem orodje visi, kadar ga ne rabimo, kakor kaže naša slika.

Potrebujete nekaj praznih lesenih vretenec od sukanca, za katere se priporočite svoji mami. Obenem si priskrbite vijake za les, ki naj bodo tako debeli, da jih ravno lahko privijete v odprtno vretenec in ne več kot 1½ cm daljši od vretenca. Nato si pripravite 10 cm široko in 1,5 do 2 cm debelo desko, ki naj bo tem daljša, čim več vrtnarskega orodja hočete nanjo obesiti.

V desko izvrtajte s šilom v razdalji 20 do 30 cm luknje, vtaknite vanje vijake ter privijte nanje posamezna vretenca, da se deske prav trdno drže. S tem je obešalnik gotov. Treba ga je samo še obesiti na steno in razvrstiti nanj lepo vse orodje, kar ga imate.

IZ MLADIH

PERES

DECA MAJU

Ringaraja — — Maj prihaja!
Ringaraj — — tu je zdaj!
»Dobro jutro, lepi Maj, ljubi Maj!
Sonca, cvetja te obdaja zagrljaj.
Aj, aj, aj! Zdravo, Maj!«

M. S.

MAMICI

Vse cvetove, srčne želje,
kar jih kdaj je svet imel,
Tebi v radost in veselje
v šopek krasni bi povila,
mama moja dobra, mila,
da za god bi Ti dehtel!

Vendar s tem ne povrnila
bi dobrot, ki jih uživam
dan za dnem iz Tvojih rok,
mama moja dobra, mila!

Vračam Ti ljubezen svojo
za ljubezni Tvoje vir globok,
vračam z vdanostjo detinsko
in s hvaležnostjo srcá
skrb Ti Tvojo materinsko —
in z iskrenostjo željá:
»Naj nebo Te nam ohrani,
čuva Te povsod!
Srečna, zdrava mi ostani
vso življenja pot!«

M. S.

ZASTAVICE

ZA BRIHTNE GLAVICE

1. MREŽA

1	2	3	4	1	5	3
6	7	1	8	2	3	9
1	10	11	7	8	12	13
14	10	1	9	4	15	8
12	8	7	14	6	14	16
17	12	18	2	12	18	14
3	16	5	7	12	19	15
17	7	14	6	14	8	3
16	12	6	12	10	3	16
2	12	11	10	7	20	1

Ključ:

9-1-17-10-6-12-11 slovenski pesnik,
5-3-16-4-15-2-14 koroška pokrajina,
13-14-18-7-1-8 mesto v Jugoslaviji,
2-1-19-1-20 pripadnik evrop. naroda.

2. KVADRAT

Vodoravno in navpično:

- skupina čebel,
- član družine,
- žival.

	1	2	3
1	Č	E	E
2	J	J	O
3	O	R	Ž

3.

POSETNICI

MIRAN DIK

S. P. ČEK

Store

Ugotovi, kaj sta ta dva moža po poklicu!

4.

ENACBA

$$x + (y - s) + (z - r) = u.$$

x = šolska potrebščina; y = zver; z = vladar; u = vrh pod Triglavom.

5.

STOPNICE

A predlog,
E del voza,
R S Slovan,
S S ŠU grški bog.

Prva navpična vrsta: pritok Save.

REŠITEV UGANK IZ APRILSKE ŠTEVILKE

1. Številnica. Zajec, graja, Janja, arena, mizar, namen, mrena, menza, mecen, Anica, ranar, cigan, Irena, Marij. — Janez Mencinger.

2. Čarobni lik. 1. mak; 2. Ana; 3. kalin; 4. Ivo; 5. nožar; 6. ara; 7. Rab.

3. Urejevalnica.

Pomlad je prišla, nebeška deva,
po zemlji trosi svoje dari.
Vse klije, cvete in zeleni,
škrjanec pod jasnim nebom prepeva.

4. Vremenski pregovor. »Če na veliki petek dežuje, dobro leto se nam napoveduje.«

Vse uganke so pravilno rešili:

Anica Gregorčeva iz Murske Sobote; Tatjana Čandrova iz Hrastnika; Mirko Kovačič iz Ptuja; Jožica Majaronova iz Borovnice; Marjan in Matko Svolsšakova iz Doba pri Domžalah; Zlatica Jugova iz Studencev pri Mariboru; Milena in Božidar Kokotčeva iz Stare cerkve pri Kočevju; Mitja Grašič iz Litije; Ruža Sedlakova, Petrček Koprivnik, Milica Zakrajškova, Vera Breznikova, Mirko Rapotec in Snežica Pristavova iz Ljubljane; Minka in Milan Sancinova, Tit Urbančič in Dolfe Prijatelj iz Maribora; Erika Ljubičeva iz Škrilj in Stanko Ponikvar iz Ptuja.

Sredi meseca aprila je praznoval šestdesetletnico profesor naše univerze, eden izmed predstaviteljev našega jezikoslovja, dr. Rajko Nahtigal. Njegovo znanstveno delo je širši javnosti manj znano, tem večji ugled pa uživa ta učeni slavist v krogu domačih in tujih strokovnjakov.

*

Na vsem svetu je približno 35,100.000 telefonov. Polovico vseh teh je v Severni Ameriki. V Južni Ameriki jih imajo približno 800.000. Najmanj telefonov je z ozirom na veliko razprostranost v Aziji: 1,720.000. V Evropi jih je 13,000.000, v Afriki samo 307.000. Število teh koristnih naprav pa od leta do leta raste.

*

Meseca aprila je umrl največji sodobni poljski skladatelj Karel Šimanovski. Pokojnik, ki je bil tudi odlični klavirski virtuoz, je napisal mnogo skladb, nekaj komornih in orkestralnih del ter operi »Hagit« in »Kralj Roger«.

*

Četrtno glavnega dobitka državne razredne loterije je zadel pretekli mesec neki osel iz Jagodine. Trije kmetje so skupaj na sejmu kupili starega osla, da jim je vozil led za kavarne. V veselem razpoloženju so se vsi trije lastniki in kavarnar zmenili, da bodo kupili eno četrtno srečka. Ker so bili štirje, so sklenili, da se srečka ne bo glasila na nobeno njihovo ime, pač pa na ime njihovega osla. In res, osel je zadel 50.000 dinarjev. Ko so denar dobili, so oslu privoščili nekaj sladkorja in kozarec vina.

*

132 let starega človeka imajo baje v Velikem Ribaru pri Lipljanu na Kosovem polju. To je Bahtijaz Kožan, ki pravi, da je v kljub svojim matuzalemskim letom še čil in zdrav in opravlja vsa dela.

*

Neki ameriški založnik, ki mu posli in kupčija niso šli najbolje, je prišel na izvirno misel. Izdal je novo knjigo in obenem tudi razglasil v časopisih, da se nahaja v tekstu knjige tiskovna pomota in da dobi čitatelj, ki jo najde, 25.000 dolarjev nagrade. Uspeh razpisa te nagrade je bil, da je bila knjiga, ki je stala 1 in pol dolarja, tekem enega tedna prodana v 75 tisoč izvodih. Napako pa je našel neki njujorški deček, ki je seveda dobil tudi 25.000 dolarjev, založnik pa je spravil 100.000 dolarjev.

Dne 2. maja je v Ljubljani umrl prepoditelj slovenske glasbe in glasbeni vzgojitelj Matej Hubad, ravnatelj državnega konservatorija v pokoju, star 71 let. Matej Hubad je bil rojen 18. avgusta 1. 1866. v vasi Povodje pri Skaručini pod Šmarno goro. Po končanih študijah je pričel svoje delo na Glasbeni Matici ljubljanski, ki je bila takrat (l. 1891.) še na stopnji nižje glasbene šole. S svojo plodno silo jo je dvignil in ustvaril iz nje res pravo glasbeno šolo. Bil je tudi polnih 40 let pevodja zbora Glasbene Matice in ga spravil na mednarodno višino. Nad 300 koncertov in koncertnih nastopov je dirigiral, ne samo v Ljubljani in Sloveniji, temveč tudi v svetu. Kot profesor solopetja na državnem konservatoriju je vzgojil celo vrsto naših najodličnejših pevcev, opernih solistov in solistk. Za svoje delo na kulturnem in glasbenem polju je prejel Matej Hubad mnogo priznanj in tudi številna odlikovanja. Glasbena Matica mu je pa ob priliki 1. slovenskega festivala 1. 1932. postavila

spomenik pred svojim poslopjem v priznanje njegovemu delu. Možu, ki je vse svoje življenje neumorno delal za razvoj in napredek glasbenega življenja v slovenskem narodu, bodi ohranjen večni spomin. Slava Mateju Hubadu!